

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

NARODOWE
CENTRUM
KULTURY

BARDZO
MŁODA KULTURA
woj. lubuskie

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Narodowego Centrum Kultury: Bardzo Młoda Kultura 2023–2025

Bardzo Młoda Kultura 2023-2025 – woj. lubuskie

Ewaluacja lokalna

Gminna Biblioteka Publiczna Gminy Żary z siedzibą w Bieniowie, 2024

Badania w ramach programu NCK Bardzo Młoda Kultura 2023-2025

Zielona Góra 2024

SPIS TREŚCI

Założenia ewaluacji lokalnych projektów	2
Sesja plakatuowa „Podróże z kulturą.....	3
Ankieta-wydzieranka.....	5
Skrócony opis podsumowujący ewaluację projektu.....	10

Założenia ewaluacji lokalnych projektów

Ewaluację przeprowadzano w ramach lokalnych partnerstw, nawiązanych na rzecz lokalnych projektów edukacyjno-animacyjnych z udziałem młodzieży. Projekt *Poznaj samego siebie i walory historyczno-kulturalne Zielonej Góry* powstał w partnerstwie obejmującym realizującego projekt partnera operatora programu w województwie lubuskim - Regionalnego Centrum Animacji Kultury w Zielonej Górze (RCAK), którym Gminna Biblioteka Publiczna Gminy Żary z siedzibą w Bieniowie oraz partnerów lokalnych współpracujących z realizatorem projektu – Sołectwo Lubomyśl i Teatr Dziecięcy XDelol – grupa nieformalna.

Celami ewaluacji lokalnej było:

- Określenie sposobu, w jaki realizowany w społeczności lokalnej projekt odpowiadał na potrzeby młodzieży w kontekście jej wolnego czasu oraz podmiotowego uczestnictwa w kulturze.
- Określeniu sposobu, w jaki młodzież była zaangażowana w diagnozę lokalną, realizację oraz ewaluację projektów.

Ewaluację przeprowadzili realizatorzy partnerstw lokalnych przy wsparciu zespołu badawczego z Uniwersytetu Zielonogórskiego – partnera RCAK. Zespół badawczy przygotował niezbędne materiały i narzędzia do realizacji ewaluacji przez partnera regionalnego. Przeprowadził także dwa szkolenie oraz monitorował postępy w realizacji ewaluacji oraz służył pomocą w formie bieżących konsultacji telefonicznych i e-mailowych.

Do ewaluacji projektów lokalnych wykorzystano metodę panelu z elementami warsztatu. W ramach tej metody zastosowano dwie techniki: sesje plakatową „Podróże z kulturą” oraz ankiety-wydzieranki. Efektami przeprowadzonej ewaluacji są: dokumentacja fotograficzna sesji plakatowej „Podróże z kulturą”, wypełnione ankiety-wydzieranki oraz skrócony opis podsumowujący ewaluację projektów lokalnych przygotowany przez partnerów lokalnych.

W badaniach ewaluacyjnych wzięła udział młodzież, która uczestniczyła w projekcie *Poznaj samego siebie i walory historyczno-kulturalne Zielonej Góry*.

Sesja plakatuowa „Podróże z kulturą”

W trakcie sesji plakatuowej „Podróże z kulturą” młodzież, która uczestniczyła w projekcie *Poznaj samego siebie i walory historyczno-kulturalne Zielonej Góry* odpowiadała na pięć otwartych pytań, które stanowiły punkt wyjścia do dyskusji. Przedstawiciele partnera realizującego projekt dokumentowali fotograficznie spotkanie. Dokumentacja ta została przekazana operatorowi programu w województwie lubuskim - Regionalnego Centrum Animacji Kultury w Zielonej Górze (RCAK).

Co się działo w projekcie?/ co robiliście?

- wycieczka do teatru
- ozdabianie puzzli
- wspólny spacer
- wyjazd do teatru
- spektakl „Piękna i bestia”
- piknik w Lubomyślu
- pikniczek dla dzieci
- wspólny spacer
- warsztaty w bibliotece
- „Piękna i bestia”
- McDonald
- piknik
- warsztaty w bibliotece
- wspólne spotkanie w bibliotece

Co było cenne w projekcie? Jakie były plusy projektu? Co Wam się podobało?

- podjąłem decyzję o zapisaniu się do teatru
- przełamałam lęk przed wystąpieniami publicznymi
- lepsze poznanie się
- zobaczenie konstrukcji sceny
- szczęście
- bardzo bliski kontakt z aktorami
- radość z bycia razem
- lepsze relacje z innymi
- mogliśmy sami decydować o wszystkim

- wspólna wycieczka
- zapisanie się do teatru

Co wymagałoby zmiany w projekcie?/ Jakimi były minusy? Co Wam się nie podobało?

- nic (dwie odpowiedzi)
- przestraszyłam się pani dyrektor
- podejście pani sołtysowej
- było ok
- jakaś pani

Jakie efekty przyniósł projekt? Co Wam dało uczestnictwo w projekcie? Czego się nauczyliście?

- wycieczka
- zapisanie się do teatru
- wspólnie spędzony czas
- wspólny wyjazd
- umiliłmy dzień dzieciom
- pobudził naszą wyobraźnię
- piękne puzzle
- radość
- korzyść dla otoczenia

Jak projekt zmienił Wasz sposób spędzania czasu wolnego?

- chcę kreatywnie spędzać czas
- jeszcze bardziej chcę się spotykać
- chcę więcej teatru
- chcemy spędzać więcej czasu ze sobą
- więcej wycieczek
- częstsze uczęszczanie do teatru
- poznałem nowe osoby

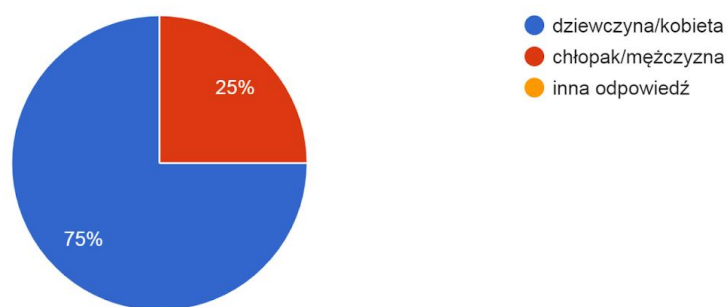
Ankieta-wydzieranka

Ankieta-wydzierankę wypełniło ośmiu uczestników projektu *Poznaj samego siebie i walory historyczno-kulturalne Zielonej Góry*. Wśród młodzieży, która wzięła udział w ewaluacji projektu dominowały dziewczyny/kobiety. Ankieta-wydzierankę wypełniło dwóch chłopców/mężczyzn.

Wykres 1. Płeć młodzieży

Płeć

8 odpowiedzi

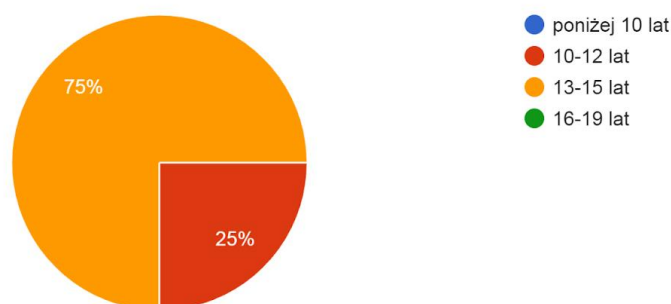
Źródło: opracowanie własne

Uczestnicy ewaluacji projektu *Poznaj samego siebie i walory historyczno-kulturalne Zielonej Góry* najczęściej byli w wieku 13-15 lat.

Wykres 2. Wiek młodzieży

Wiek

8 odpowiedzi

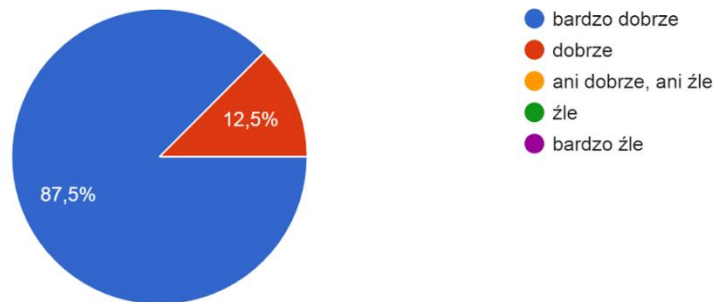
Źródło: opracowanie własne

W pierwszej kolejności młodzież została zapytana o ogólną ocenę projektu *Poznaj samego siebie i walory historyczno-kulturalne Zielonej Góry*. Siedem osób oceniło projekt bardzo dobrze, jedna osoba dobrze.

Wykres 3. Ogólna ocena projektu

Jak ogólnie oceniasz projekt?

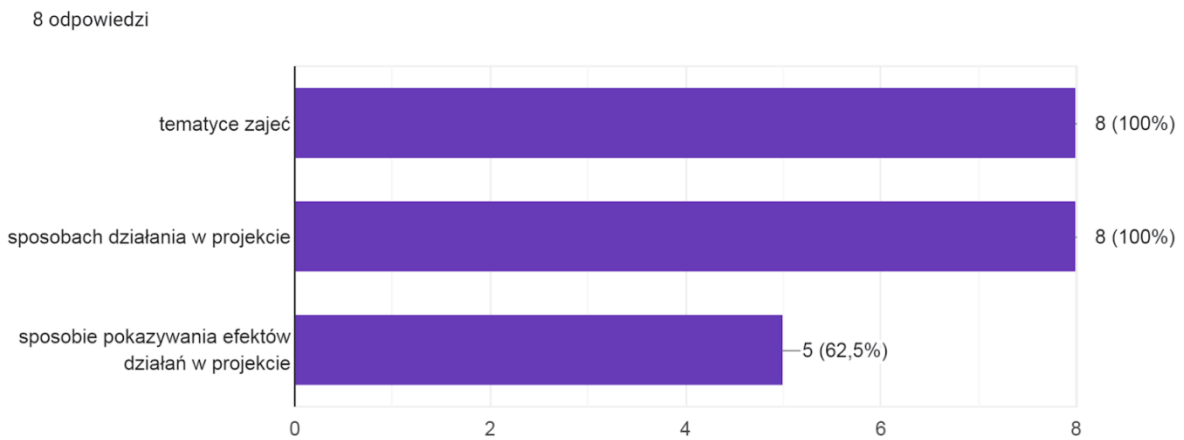
8 odpowiedzi

Źródło: opracowanie własne

Kolejne pytanie dotyczyło możliwości współdecydowania młodzieży w projekcie *Poznaj samego siebie i walory historyczno-kulturalne Zielonej Góry*. Wszystkie badane młode osoby wskazały, że w projekcie mogły współdecydować o tematyce zajęć i o sposobach działania w projekcie. Pięciu badanych stwierdziło, że mogło współdecydować o sposobach pokazywania efektów działań w projekcie.

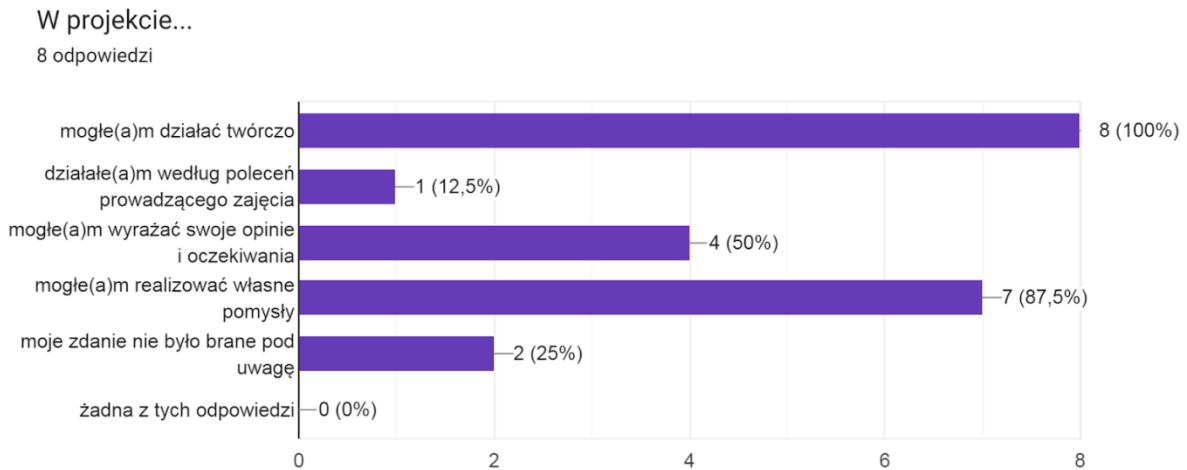
Wykres 4. Możliwość współdecydowania w projekcie

Źródło: opracowanie własne

Młodzież została także zapytana o wymiary jej podmiotowego uczestnictwa w projekcie *Poznaj samego siebie i walory historyczno-kulturalne Zielonej Góry*. Wszystkie osoby, które uczestniczyły w ankiecie-wydzierance stwierdziły, że w projekcie mogły działać twórczo. Siedem z sześciu osób wskazało, że mogło realizować własne pomysły. Co druga młoda osoba zaznaczyła odpowiedź, że mogła wyrażać swoje opinie i oczekiwania. Dwie osoby stwierdziły, że podczas udziału w projekcie ich zdanie nie było brane pod uwagę. Natomiast tylko jedna, że działała według poleceń prowadzącego zajęcia.

Wykres 5. Wymiary podmiotowego uczestnictwa młodzieży w projekcie

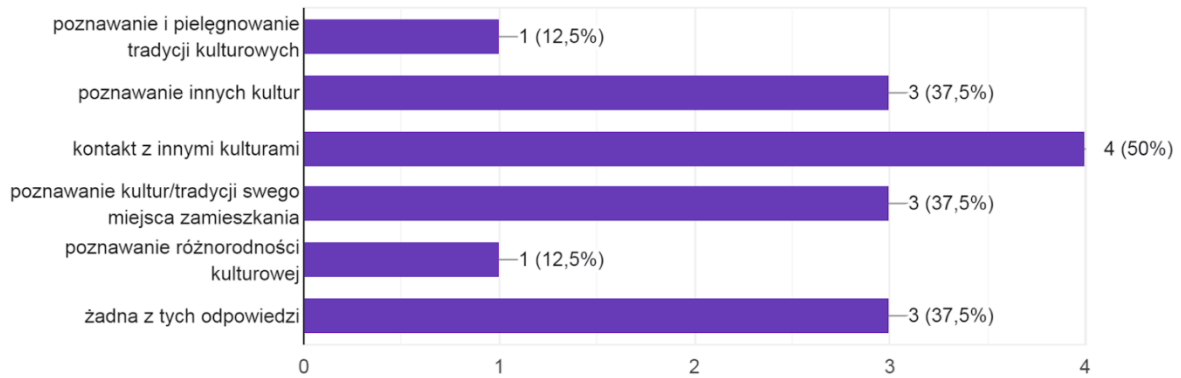
Źródło: opracowanie własne

Istotne dla ewaluacji projektu było także to, jakie rodzaje działań podejmowano w ramach projektów, szczególnie jeżeli chodzi o poznawanie tradycji i dziedzictwa kulturowego zarówno kultury własnej, jak i innych kultur. Tylko co drugi biorący udział w ewaluacji uczestnik projektu *Poznaj samego siebie i walory historyczno-kulturalne Zielonej Góry* wskazał, że udział w nim pozwolił mu na kontakt z innymi kulturami. Trzy na osiem młodych osób stwierdziły, że dzięki projektowi miały okazję na poznanie innych kultur, poznanie kultur/tradycji swego miejsca zamieszkania. Trzech badanych zaznaczyło, że projekt nie pozwolił im na poznanie żadnego z wymienionych elementów. Tylko jedna osoba wskazała, że dzięki uczestnictwu w projekcie miała możliwość poznania i pielęgnowania tradycji kulturowych oraz poznania różnorodności kulturowej.

Wykres 6. Rodzaje działań podejmowanych w projekcie

Projekt pozwolił Tobie na...

8 odpowiedzi

Źródło: opracowanie własne

Skrócony opis podsumowujący ewaluację projektu

Skrócony opis podsumowujący ewaluację projektu *Poznaj samego siebie i walory historyczno-kulturalne Zielonej Góry* przygotował przedstawiciel realizatora projektu.

W projekcie organizowanym od czerwca do października 2024 wzięło udział 15 osób, a zasięg ich działań angażował do aktywności dzieci, młodzież i dorosłych z miejscowości: Złotnik, Lubomyśl, Kadłubia i Żary. Głównym założeniem projektu było zorganizowanie takich działań, na które młodzież miałaby bezpośredni wpływ. Po przeprowadzeniu diagnozy (ankiet, spaceru i panelu dyskusyjnego), powstał plan, który miał zakładać, że wszystkie spotkania, warsztaty i imprezy mają wynikać z potrzeb młodych ludzi, a moderatorzy mają ich wspomagać w działaniu.

Potrzeby, na które wskazali biorący udział w diagnozie, to: udział w wycieczkach do ciekawych miejsc, zdobycie większej pewności siebie, doposażenie już istniejącego placu zabaw w „huśtawkę dla niepełnosprawnego Kuby”, wyposażenie garderoby teatralnej, ponieważ w „starych kostiumach byli już widziani”, wydzielenie ich własnej części w bibliotece, przy garderobie, tworzenie albumu ze zdjęciami z ich występów, działań, czegoś „co będzie tylko ich”, zorganizowanie pikniczku na wolnym powietrzu, stworzenie stoiska dla ich młodszych kolegów (obfitującego w atrakcje).

Cały projekt składał się z cyklicznych warsztatów teatralnych oraz plastycznych, podczas których omawiane były wartości, takie jak: odpowiedzialność, życzliwość, szacunek, przyzwoitość, uczciwość, solidarność, przyjaźń, optymizm. Podczas pierwszego spotkania warsztatowego każdy uczestnik otrzymał „puzla życzliwości”, który symbolizował jego bogate w wartości wnętrze. Zadaniem młodzieży było regularne wypełnianie elementu po każdym warsztacie lub wydarzeniu. W ten sposób nazywano wartości, odkrywano je w sobie i uczono się je nazywać lub po prostu zauważać w sobie. W ten sposób „Poznawali siebie”. Prócz warsztatów uczestnicy brali udział w licznych wydarzeniach, między innymi w Pikniczku Wakacyjnym, który został zorganizowany według ich pomysłu. Warto dodać, że od początku do końca młodzież nadzorowała przebieg spotkania. Dekoracje, ozdabianie placu, stworzenie stoisk dla dzieci, przygotowaniem malowanek XXL i opieka nad dziećmi – wszystkim zajęli się uczestnicy projektu. Z inicjatywy uczestników powstało także stoisko dla dzieci

na Pikniki organizowanym przez partnera projektu, sołectwo w Lubomyślu. Do zadań, jakie są wyznaczyły podczas trwania imprezy należało malowanie twarzy, robienie tatuaży, warkoczyków, puszczenie baniek i udostępnianie książek na kocykach. Podobne stanowisko powstało podczas festynu Krzysztofa w Złotniku. Tam, w ramach projektu powstała strefa, za którą odpowiedzialni byli uczestnicy projektu. Wszystkie te imprezy miały wspólny mianownik – uczestnicy mogli od początku do końca decydować, w jaki sposób, z ich udziałem mają funkcjonować te miejsca. Kolejny raz mieli okazję „Poznać samych siebie”, służąc młodszymi i współpracując ze sobą. Łatwo wówczas dostrzec dobre cechy charakteru, np. życzliwość, czy przyjazną współpracę.

Wycieczka na spektakl „Piękna i bestia” do Teatru im. Osterwy w Gorzowie Wlkp. Była podsumowaniem dotychczasowych spotkań. Dzięki niej uczestnicy projektu zintegrowali się ze sobą, lepiej poznali, przyjęli do grupy dwie nowe dziewczynki (jedna z dziewczynek wróciła niedawno z rodziną po kilkunastu latach pobytu za granicą). Obie zapisały się również do teatru XDeLol. Na pewno na ich decyzje duży wpływ miał spacer po zakamarkach teatru i zwiedzanie obiektu od zaplecza. Dzieci odwiedziły garderobę teatralną, stolarnię, salon kostiumów i fryzur i spotkały się podczas wspólnego zdjęcia z aktorami.

Bardzo szybko można było zauważyć, że podmiotowe uczestnictwo młodzieży w kulturze daje im nie tylko większą swobodę działania, ale powoduje wzrost pewności siebie, lepszą decyzyjność i wiarę w to, że mogą być inicjatorami zdarzeń, a nie tylko ich odbiorcami. Projekt pokazał bardzo duże zaangażowanie młodzieży nie tylko podczas udziału w warsztatach i ich autorskich przedsięwzięciach, ale także podczas ewaluacji końcowej. Działania projektowe, czyli co się wydarzyło w projekcie, to według dzieci: wycieczka do teatru, ozdabianie puzzli, wspólne spotkania w bibliotece, pikniczek dla dzieci, wizyta w MCDonalds, Piknik w Lubomyślu, warsztaty w bibliotece, spektakl Piękna i bestia, integracji z innymi dziećmi. Efekty, które zostały osiągnięte dzięki projektowi, to wg uczestników: wspólnie spędzony czas, wspólny wyjazd, zapisanie się do teatru, umilenie innym dzieciom czasu podczas pikników, radość i pobudzenie wyobraźni. Na pytanie, co było cenne w projekcie odpowiedziały: szczęście, radość w byciu razem, wspólna wycieczka, lepsze relacje z innymi, przełamanie lęku przed występami, samo decydowanie o wszystkim, bardzo bliski kontakt z aktorami, podjęcie decyzji o zapisaniu się do teatru, lepsze poznanie się. Na pytanie, co wymagałoby

zmiany młodzież odpowiedziała, że projekt był ok., ale nie wszystkie osoby dorosłe, z którymi się spotkały w trakcie trwania projektu wzbudziły ich zaufanie, na przykład „wystraszyły się pani dyrektor” i nie lubią podejścia pani sołtys, uważają, że nie pozwala im przesiadywać na scenie, na dworze. Wśród pytań było także to, jak projekt wpłynął na sposób spędzania wolnego czasu i tu jednogłośnie oznajmiono, że teraz jeszcze bardziej i częściej chcą się ze sobą spotykać. Na zakończenie ewaluacji raz jeszcze poproszono uczestników, by podsumowali projekt: Projekt był bardzo kreatywny. Super piknik i warsztaty. Był super, chciałabym więcej takich projektów. Super kierowca. Projekt był super i spędzania czasu z przyjaciółmi. Fajny pan kierowca. Fajna Pani Ula i Pani Mariola. Fajnie się śpiewało w autobusie. Uważam, że to był wspaniale spędzony czas.

Długotrwałe efekty zrealizowanych działań, to:

- Pikniczek Wakacyjny chcą organizować co roku,
- zwiększona liczba aktorów teatru XDeLol,
- większa otwartość i odwaga w formułowaniu swoich potrzeb (pobudzona aktywność),
- biblioteka jako ważne miejsce spotkań, kuźnia pomysłów,
- wzrost poczucia wartości uczestników,
- deklaracja udziału w podobnych projektach (z wyjazdem do teatru)
- przygotowanie warsztatów teatralnych dla klas 1-3 w Bogaczowie oraz klas 13-3 w SP w Żarach.